

Márk evangéliuma

Lekció: 1Kir. 17.1-16
Textus: Mk. 6.30-52

2010. okt. 17.
Gazdagrét

Kemény kiképzés

Huszonöt éve történt. Néhány 18-20 éves fiú rohan keresztül a sárral teli gödrökkel tarkított mezőn. Lábukon surranó, rajtuk zöld –méreten aluli vagy felüli – ruházat, fejükön rohamsisak, oldalukon szimatszatyor (a beavatatlanok kedvéért: gázálarctáska), hátukon az AMD 65 (automata típusú dezzantfegyver, azaz géppisztoly – természetesen csak a súly kedvéért, hiszen éles lövedék nincs benne), hátukon hátizsák. Egyszer csak hangos üvöltés hallik: atomvillanás jobbról! A srácok rögvést a földre vetik magukat, fejükkel – ha jól emlékszem – az atomcsapással ellentétes irányba, és magukra húzzák a VV köpenyt (vegyvédelmi köpeny), ami természetesen védelmet nyújt a nukleárisan szennyezett portól, a sugárzásról nem is beszélve. Komoly honvédelmi kiképzés zajlik. Mesterkélt körülmények között, mesterkélt problémákra, mesterkélt megoldásokat nyújtva. A mai napig csak nevetünk, amikor felidézünk a Magyar Honvédségben szerzett kiképzési tapasztalatainkat...

Jézus folytatja a tanítványok felkészítését, kiképzését. Az első misszió eredményesen túl vannak. Örömmel és lelkesedve mondták el Jézusnak, hogy mi mindent tettek és tanítottak. Látták, amint betegek meggyógyultak, megkötözettek megszabadultak, és hirdették az evangéliumot, hogy Isten uralkodik. Kicsit el is fáradtak, és ezért nagyon jól esett nekik Jézus figyelme és törődése: *„Jöjjetek velem csak ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjetek meg egy kissé.”* El is hajóztak egy csendes helyre, egy gyülekezeti hétvégére, de sajnos a körülmények közbeszóltak. A tömeg nem engedte őket magukban lenni. *„Amikor Jézus kiszállt [a hajóból], és meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli való juhok, és kezdte őket sok mindenre tanítani.”* És ezzel a csalódással, hiánnyal, nélkülözéssel elkezdődött a kiképzés egy másik szakasza. Nem mesterséges és nem mesterkélt, hanem életszerű, sőt, húsbavágó volt. Lássuk hát, hogy hogyan készít fel Jézus a követésre. 1. Milyen helyzetben történik ez? 2. Hogyan végzi Jézus a felkészítés munkáját? 3. Mi a felkészítés végső célja?

I. Milyen helyzetben készít fel Jézus?

Jézus – Márk evangélista elbeszélése alapján – két valós és nehéz helyzetbe viszi a tanítványokat. A két helyzetet, az ötezer megvendégelése valamint az éjszakai evezés történetét, a mai szakasz befejező verse köti össze. Az egyik a *tehetetlenség*, a másik a *kimerültség* állapota. Nézzük sorban!

A tanítványok – talán várva a Jézus által felcsillantott pihenést – egy ideig a háttérbe húzódnak, de amint látják, hogy csak telik az idő, és nem történik semmi, kezdeményeznek: *„Lakatlan hely ez, és az idő már későre jár. Bocsásd el őket, hogy ... ennivalót vegyenek maguknak.”* Mennyi minden van ebben a néhány szóban! Először talán felelősségteljes, komoly viselkedést feltételezünk. Valóban késő van, valóban nincs mit enni a tömegnek itt a semmi közepén, nem lesz ennek jó vége. Tanácsot

adnak Jézusnak, aki – mintha – kicsit túlzottan is belefeledkezett volna a „*pásztor nélkül való juhok*” pásztorolásába. Talán magával ragadta Jézust a szeretete, együttérzése, de mindannyian tudjuk, hogy a segítő hivatásban élőknek is szüksége van határookra. Továbbá mintha benne lenne a tanítványok bölcs tanácsában azoknak a magabiztossága is, akik nemrégiben győzedelmesen tértek vissza az első kiküldetésből. Elvégre ők is pásztorok már, nem? Amit Jézus tesz, azt ők is ismerik már. Különben is, holnap is lesz nap. Természetesen ott van mindezek mögött a fáradtságuk is. Annyira vágyunk már egyedül, csendben lenni Jézussal, kicsit megpihenni, feltöltődni, és mindig, mindenhol csak emberek vannak körülöttünk... Kimerültek a forrásaink, nem nagyon van már miből adni. Jó dolog szolgálni, de semmit sem szabad túlzásba vinni. Jézus, „*lakatlan hely ez, és az idő már későre jár. Bocsásd el őket, hogy ... ennivalót vegyenek maguknak.*”

Jézus válasza azonban sokkoló: „*Ti adjatok nekik enni!*” Micsoda? „*Talán mi menjünk el, és vegyünk kétszáz dénárért kenyeret?*” Mi menjünk el a városba, és vásároljunk egy félévnyi kereset értékű kenyeret? Induljunk el egy ilyen nap után? Miközben közel sincs ennyi pénzünk, és még soha nem is volt ennyi pénzünk egy összegben? *Tehetetlenek*, frusztráltak, és talán dühösek is.

A másik helyzet hasonlóan küzdelmes. Jézus nagyon tudatosan úgy intézi az eseményeket, hogy a tanítványok egyedül indulnak el hajóval a túlsó partra, Betsaida felé. Még este elindulnak, de hajnali három órákor is csak valahol a Genezáreti tó közepén küszködnek, mert erős szembeszél fújt. Sötét van, egész éjjel eveztek és alig haladnak, többszörösen kimerültek, Jézus nincs velük, talán azt sem tudják, miért kell Betsaidába menniük, azt pedig bizonyosan nem, hogy mi vár ott rájuk. Ha az este közeledtével fáradtak voltak, és tehetetlenek a tömeg élelmezési szükségével szemben, ebben a helyzetben teljesen kimerültek, reménytelenek, kétségbeesettek lehetnek. Hol van már a győzelmes misszióból való visszatérés önfelelt lelkesedése, és hol van már a Jézussal eltöltendő megpihenés, feltöltődés reményteli ígérete... Az élet minden hiábavalósága, küzdelmes és kemény volta benne van abban, ahogy ezen az éjszakán küszködnek az elemekkel. (Mezőségi népdal: *Ez a világ olyan világ / Mint a mogyorófa virág / Sokat ígér keveset ad / Amit ad is keserűt ad...*) A tanítványok megélik azt, ami minden tanítvány tapasztalata: egyszer lelkesen, erősen, közel Jézushoz „fent” - majd váratlanul, hirtelen Jézustól távol, sötétségben, hiábavalóan küszködnek „lent.”

Figyeljük jól meg, hogy mindkét helyzetet Jézus idézte elő. Mindkét helyzet annak a helyszíne lesz, ahol a felkészítés folyik. Mindkét helyzet valóságos és ismerős. A tehetetlenség és a kimerültség helyszínei. A korlátainkkal való szembesülés és a hiábavalóság-érzés órái, napjai... Mindkettőre igaz, hogy Jézus egészen máshova visz, mint ahova szeretnénk menni, ill. amit a felkészülés legjobb helyeinek tartunk. Jézus nem hagyja a tanítványokat abban, amit eddig megismertek. Pedig menyire szeretnénk! Kiküldött, elmentünk, hirdettük nevét, szembeszálltunk a sötétség erőivel, együttérzéssel és szeretettel imádkoztunk a testi-lelki betegekkel, és működött. Most jön a pihenés, hogy azután újra végezzük a munkát. És kész, belaktuk az életet – most már keresztény módon. Megvan a szolgálatunk, megvan a pihenésünk, kerek az életünk. És Jézus azt mondja, hogy nem. Én máshova, mindezeket túl viszlek titeket. Elhozom a tehetetlenség és a kimerültség idejét, hogy ott képezzelek ki titeket, ott formáljalak, ott tanítsalak benneteket.

II. Hogyan készít fel Jézus?

A „helyszínt” körbejártuk. De mit tesz Jézus ezeken a helyeken? Hogyan folytatja a felkészítést?

Az első helyzetben, amint láttuk, visszadobja a tanítványoknak a labdát. Problémával találjátok magatokat szemben? Oldjátok meg! „*Ti adjatok nekik enni!*” Visszafordítja rájuk a felelősséget. A tanítványok meg levegőt kapkodva hápognak: nonszensz, Jézus, amit beszélsz. Honnan vennénk ennyi pénzt, ennyi kenyeret? És valljuk be, tényleg az, hiszen nincsen elegendő forrásuk ahhoz, hogy az óriási szükséglet megelégtessék. Jézus viszont ezt is nagyon jól tudja. De nem akarja a tanítványokat abban meghagyni, amit a korábbi kiküldetésben átéltek, pedig az sem volt kevés. Azzal, hogy visszafordítja rájuk a felelősséget, szembesíti őket a tehetetlenségükkel, feltárja hamis motivációikat, és megnyitja előttük a lehetőséget a növekedésre. Ha nem szembesülsz a korlátaiddal, soha nem fogsz megnyílni mindarra, ami előtted van. Ha nem éled át a tehetetlenségeddel való találkozás félelmes és elerőtlenítő voltát, nem fogsz belépni mindabba, amit Isten cselekedni akar általad. Ha nem ismered meg gyengeségedet, nem fogod megismerni Isten erejét!

Vajon végül a tanítványok adnak enni a sokaságnak, vagy Jézus? Ki oldja meg a helyzetet, kinél történik a csoda? Két mozzanatra szeretnék rámutatni, amelyek abszolút döntőek a tanítványok kiképzésében. Az első, hogy nem az történik, hogy Jézus megszorítja a kenyeret, beleteszi kosarakba, hogy a tanítványok kiosszák. Ez tetszene nekünk! Ugyanakkor nem is ülteti le a tanítványokat, hogy nézzék végig, amint ő kiosztja az öt kenyeret és a két halat, amelyek közben megsokasodnak. Így is készségesek lennének a tanulásra. Jézus azonban veszi, ami van, hálát ad az Atyának, megtöri kenyeret, a tanítványoknak adja, akik továbbosztják. A lényeg, hogy Jézus általuk viszi végbe a kenyér és hal megszorítását. Úgy lesznek részesei a csodának, hogy közben nem látják azt. A csoda a kezeik között zajlik, de úgy, hogy csak a végén szembesülnek megtörténtével, amikor összeszedik a maradékot. A csoda úgy bontakozik ki, Isten erejét úgy tapasztalják meg, hogy engedelmeskednek, hogy cselekednek. Jó tanáccsal kezdték – csodát átélve végezték.

Vajon hányszor van, hogy mi imádságainkban „tanácsoljuk” Jézust, amikor korlátainkkal szembesülünk, és nem ismerjük fel, hogy ő azért hozott egy bizonyos helyzetbe, hogy rátekintve, hittel, szinte együgyű engedelmességgel, magunk oldjuk meg? Mibe nem mersz belevágni, mert nem látod a forrásokat felsorakoztatva, vagy mert tehetetlenséged lebéni? Imádkozz és hittel cselekedj!

Hogyan és mire tanítja Jézus a tanítványokat az éjszakai küszködésben, abban a helyzetben, ahol a legkevésbé számítanak a jelenlétére? (Ne feledjük, eddig a tanítványok tapasztalatai szerint senki sem járt vízen, Jézus sem!) Jézusnak a korabeli körülmények között lehetetlen volt egyszer csak megjelenni a tanítványok mellett (nincs repülő, motorcsónak, stb.). Nem csoda tehát, hogy amikor meglátják, azt hitték, hogy kísértet, és rettegésükben kiáltozni kezdtek. Jézus pedig ezt mondta nekik: „*Bízzatok, én vagyok, ne féljete!*” Majd beszállt a hajóba, és elállt szél.

Ez a helyzet a következő két kérdésre ad választ. Az első, hogy amikor kimerültek vagyunk, magányosak, a sötétségben vagyunk, és Jézustól távol érezzük

magunkat, vajon hol van ő? Amikor a tanítványt körbeveszi a hiábavalóság és a reménytelenség, vajon olyan helyzetbe került, ami Jézus számára is áthatolhatatlan és elérhetetlen? Jézus válasza egyértelmű: nincs olyan helyzet, ahol én nem jelennék meg. Nincs olyan sötétség, amelyen ne hatolnék át, nincs olyan küszködés, amibe nem jönnék el; nincs olyan szembeszél, ami ellen ne segítenék meg. A másik kérdés viszont, amit a tanítványoknak meg kell tanulni, így hangzik: Hol lehet Jézussal találkozni? Hol jelenik meg, hogy kijelentse magát nekünk? Mi van, amikor nem adatik pihenés és csend, csak hajtás és küzdelem?

Az elmúlt időszakban a legnagyobb lecke, amit Jézustól tanultam, hogy a felkészülés, a formálódás, a feltöltődés nem kizárólag a csendben és a pihenésben zajlik. Két éve több hónapon keresztül arra vágytam, arra készültem, hogy elmenjek és néhány napot magányban, csendben, Jézussal tölthessek. Többször is megterveztem, előkészítettem az elmenetelt, de minden alkalommal meghiúsult valamiért. Sokszor morgolódtam magamban, hogy Uram, látod, hogy mennyire szeretnék „elvonulni veled egy lakatlan helyre”, és sohasem sikerül. Mindaddig küszködtem ezzel a kérdéssel, amíg egyszer csak rám nem szállt a sötétség és rettegés, a hiábavalóság és kiszolgáltatottság feleségem súlyos betegsége képében. És amikor megérkezett a rettenet, megérkezett Jézus. Világosan, szeretettel, erővel, és magához ölelően. Felfrissített és betöltött.

III. Mi a felkészítés végső célja?

Márk evangélista, miután lejegyzí, hogy a tanítványok szerfölött csodálkoztak, amikor látták, hogy a szél elült, a következőt teszi hozzá a történetekhez: „*Nem okultak a kenyerekből, mert a szívük még kemény volt.*” A tanítványok valamit még nem ismertek fel, nem sajátítottak egyik helyzetben sem. Valamiről lemaradtak mind a kenyérszaporítás csodájánál, mind akkor, amikor Jézussal találkoztak a tavon. Azok, akik legközelebb vannak Jézushoz, keményszívűek. Azok nem értenek, akik Isten országát hirdették, akiknek szavára emberek gyógyultak és szabadultak meg. Vajon mit nem értettek meg? Miért vezette be őket Jézus ezekbe a helyzetekbe? Mire szeretne felkészíteni, mit akar átadni, mi az, amit Jézus ki akar jelenteni nekik? Mit nem értettek meg a kenyérszaporításnál, aminek következtében csodálkoznak azon, hogy Jézus a tengeren jár, és amikor belép hozzájuk a hajóba, elül a szél?

Jézust nem látják. Jézust nem látják annak, aki ő valójában. Jézusra nem nyílt még fel a szemük, Jézusnak nem nyílt még meg a szívük. Néznek, de nem látnak. Hallanak, de nem hallják meg. Részesei a csodáknak, és mégis értetlen a szívük. Nem látják, ki vette kézbe az életüket.

Nem látják, hogy az a Jézus, aki pihenés helyett odafordul a megviselt, megfáradt, sok nyomorúságtól gyötört sokasághoz, az egész emberiséghez, a jó pásztor, az utolsó idők irálya. Nem értik, hogy aki „asztalt terít a pusztában” (Zsolt. 78.19), a mindenható Isten az. Nem fedezik fel, hogy a kenyér és hal, amely kezeik között szaporodik meg, és amelynek ízét maguk is kóstolják, az eljövendő világ előíze. Nem értik, hogy ami általuk is történik, annak jele, hogy az áll közöttük, aki minden hiányt, minden szükségét betölt, aki újjáteremti a világot egy napon, amely nap egy hatalmas lakomáról, a Bárány menyegzőjéről szól. Nem nyílik meg lelki szemük arra,

hogy aki a hegyről érkezik, aki áthatol a káosz vizein, majd így szól: „*én vagyok*”, nem más, mint a mindenható Úr, aki meglátogatott minket.

Kemény a szívünk. Kemény arra, hogy minden tehetetlenségünk és frusztrációnk között meglássuk azt, akit tehetetlenül lógott kifeszítve a fára – értünk. Értetlen és vak annak felismerésére, hogy tőle azért vétetett el minden - minden! - a kereszten, hogy előttünk megnyíljanak Isten forrásai. Kemény a szívünk. Kemény arra, hogy a magunk sötéttségében, küszködésében és hiábavalóságában felnézzünk Jézus Krisztusra, és meglássuk azt a kimerültséget, elveszettséget, amibe ő lépett be – értünk. És most mégis itt van, hogy megnyissa a szemünk és meglágyítsa a szívünk. Itt van, hogy tanítson és formáljon. Itt van, hogy mind tehetetlenségünkben, mind küszködésünkben önmagát adja nekünk. Ámen!